

الباب الأول في

تفسير المفردات

و المراد بالمفردات

الحروف

و ما تضمن معناها

من الاسماء

و الظروف

به علت کثرت استعمال و پیچیدگی احکام نحوی، به شکل مشروح مطرح شده است، عطف ظروف بر اسماء، عطف خاص بر عام است

اسماء غیر تلک

ص: نحو: بجل، کلّ

و ربما ذکرت

و افعال لمسیس الحاجة الی شرحها

ص: نحو

عسی

به علت قرب و نزدیکی معنای آن با {لعلّ}

خلا

لیس

به جهت اختلاف در فعل یا حرف بودن آن

و قدرتتها علی حروف المعجم لیسهل تناولها

ص: سوال: چرا در این باب در مورد تفسیر و معانی کلمات، بحث می شود در حالی که علم نحو عبارت است از {علم بأحوال أواخر الکلمات إعرابا و بناء} و تبیین معانی کلمات از شؤون علم لغت است؟

اولاً: فلسفه تدوین علم نحو، درک صحیح معنای مراد از کلام است و چون علم لغت تنها از معانی افعال و اسماء بحث می کند، و معانی حروف را مورد تحقیق قرار نمی دهد، علمای علم نحو به جهت جبران این مطلب از معانی حروف و اسماء متضمن معنای آن بحث می کنند

و ثانياً: در بسیاری از حروف و اسماء، معانی آنهاست که موجب اعطای حکم نحوی خاصی به آنها می گردد، مثل کلمه {یا} که به جهت داشتن معنای فعل {أدعو} دارای قدرت اعمال بر اسم بعد از خود می گردد، بنابراین بحث معنا در این باب، مقدمه طرح احکام صناعتی کلمات است

و ثالثاً: عدم توجه به معنای کلام و جملات و تنها مراعات قواعد صناعتی و فنی علم نحو، موجب اشتباه در درک مراد واقعی متکلم می گردد، در حالی که علم نحو، جهت رسیدن به درک مراد واقعی متکلم و نویسنده تدوین شده است

و ذکر احکامها

ص: مانند

أقسام کلمات

مثلاً: لام مفرده بر سه قسم است

جاره

جازمه

غیر عامله

إعمال و إهمال

مثال: انّ عامله و همزه مفرده، مهمله است و عمل نمیکند

حذف و إثبات

مثال: همزه گاهی حذف میشود و هل هیچگاه حذف نمیشود

تخفیف

مثال: بعضی کلمات مانند إنّ، لعلّ و ... مخفف شده بعضی حروفشان حذف میشود